

Krødsherad kommune

Kommunal planstrategi 2020-2024

Vedtatt av kommunestyret 17.9.2020

Forord

Når Krødsherad kommune nå utarbeider sin planstrategi for årene 2020-2024, er dette hovedretningslinjene for kommunens videre arbeid i denne valgperioden. Det er i dette arbeidet politikere og administrasjon i felleskap legger kursen og prioriterer innsatsen i årene som kommer. Kommunestyret er i ferd med å slutføre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel som har en tidshorisont frem mot 2031. Denne er selvfølgelig lagt til grunn for planstrategien.

Vertskap i verdensklasse

Visjonen er vedtatt i kommunestyret i desember 2018, og tuftes på følgende grunnverdier:

Imøtekommenhet, Raushet og inkludering , Nytenkning og MOT

Et grunnleggende verdivalg er med dette fattet for Krødsherad kommune. Kommunen skal videreutvikles til å bli et vertskap i verdensklasse, og kommunens hjerterom skal utvides og foredles i en konkret vekststrategi. Kommunen trenger flere innbyggere, dette er hovedutfordringen vår, og den møter Kryllingene som et enestående vertskap.

Krødsherad kommune er nå en visjonsstyrt kommune. En visjon er for meg et siktepunkt, nesten uopnåelig, mot noe som ligger langt, langt foran. Det siktes langt, høyt og ambisiøst! Det er avgjørende at visjonen fylles med innhold, og at det øves. Visjoner kommer ikke av seg selv. Det må trenes, øves, minnes på og ikke mist settes i et system. Den individuelle evalueringen må gjerne foregå på den måten at hver og en stiller seg sjøl det kritiske spørsmålet; «var jeg et godt vertskap nå»?

Hvor mange planer trenger egentlig en visjonsbasert kommune? Kommunens ledergruppe forsøker i denne strategien å begrense antallet planer, og det er det gode grunner til. Det ene er kapasitet, kommunen har mange tunge konkrete prosjekter under utarbeidelse som må gjennomføres av en liten administrasjon. Det andre er behovet for fokusert innsats rettet mot kommunens langsiktige mål. Organisasjonen dreier fra en tung drifts- og forvaltningsorientering, til å flytte ressurser over på utviklingsaksen. Videre ønsker vi å bli enda bedre på vertskap, og prioritere en reise i dette sammen med kommunens innbyggere, lag, foreninger, næringsliv og gjester.

Noresund, august 2020

Stig Rune Kroken
Kommunedirektør

Innholdsfortegnelse

1. Om kommunal planstrategi	4
2. Kommunens plansystem.....	5
3. Overordna føringer med betydning for kommunens planbehov	6
4. Utviklingstrekk.....	7
4.1 Befolkningsutvikling.....	8
4.2 Næringsattraktivitet	11
4.3 Bostedsattraktivitet	12
5. utfordringer.....	14
5.1 Overordnet utfordringsbilde	14
5.2 Kommunens økonomi/ økonomisk handlingsrom	14
5.3 Kommuneorganisasjonen	17
5.4 Generalistkommuneprinsippet og nødvendige samarbeid	18
5.5 Kommunen som utviklingspartner.....	19
6. Vurdering av planbehovet i perioden 2020-2024	20
6.1 Å bo i Krødsherad.....	20
6.2 Å leve i Krødsherad	27
6.3 Å arbeide i Krødsherad.....	35
6.4 Å skape i Krødsherad	41
6.5 Kommuneplanens arealdel	43
7. Prioritering av planoppgaver i perioden 2020-2024	45

1. Om kommunal planstrategi

Plan og bygningslovens § 10-1 fastsetter at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planstrategien setter et sterkt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Kommunal planstrategi belyser utviklingstrekk og utfordringer i kommunen, og er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å drøfte strategiske valg for samfunnsutviklingen. På bakgrunn av dette skal planstrategien avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden, hvilke planer som skal revideres, rulleres, slettes eller om det er behov for helt nye planer. Planstrategien er et mandat for det videre planarbeidet i kommunen.

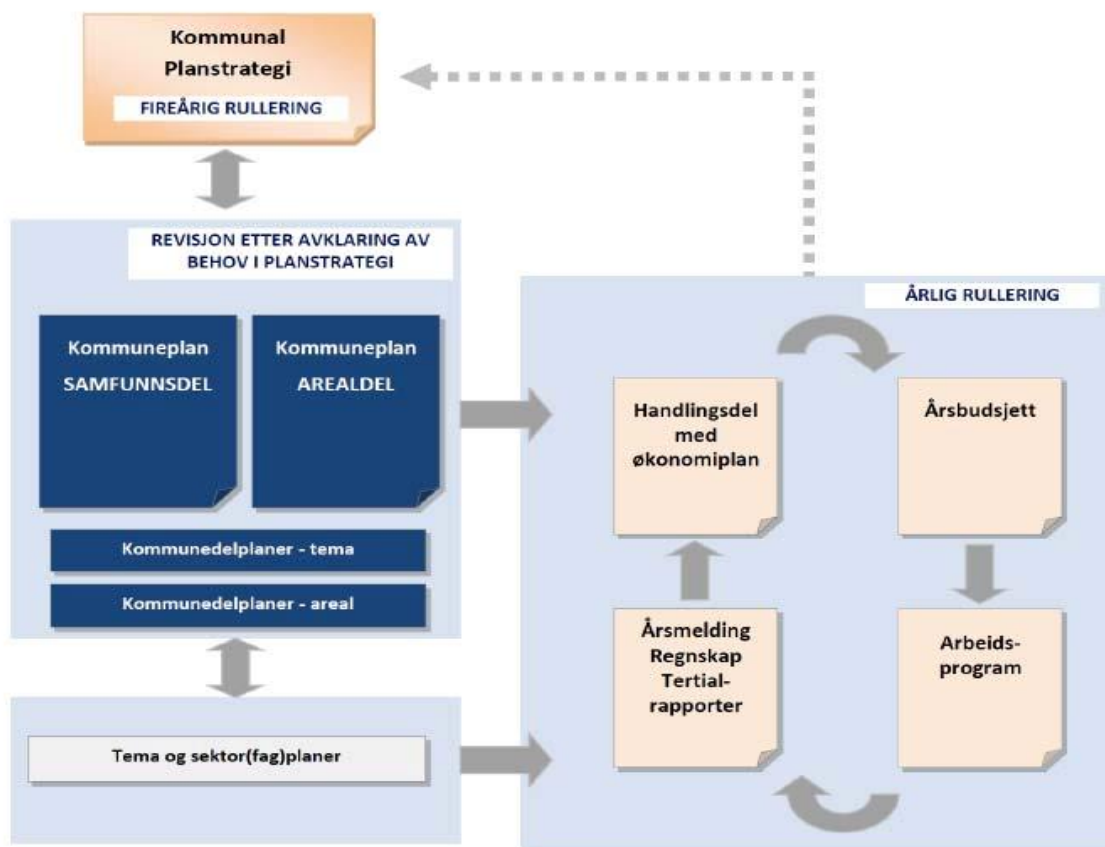
I plan- og bygningslovens § 10-1 står det videre at «kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen». Planstrategien skal ikke sendes på vanlig høring, slik plan- og bygningsloven krever for ordinære plansaker, men forslaget til kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling. Det er ikke adgang til å fremme innsigelse mot forslag til kommunal planstrategi.

2. Kommunens plansystem

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 24.9.2013, med tidshorisont til 2024. Arealdelen ble ikke vedtatt rullert i forrige planstrategi. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt rullert i planstrategien 2016-2020. Arbeidet har tatt noe tid, og samfunnsdelen, som har vært på høring våren 2020, vil bli vedtatt i juni 2020 – i samme møte som planstrategien legges fram for kommunestyret. Slik sett er vi litt i «utakt» når det gjelder planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. Samtidig kan vi da lage en planstrategi der vi kan kalibrere og prioritere planbehovet i forhold til samfunnsdelens mål og strategier.

Kommunedelplan for Norefjell ble vedtatt rullert i forrige planstrategi, og rulleringen er nå i slutfasen. Kommunedelplan Norefjell 2019-2035 forventes endelig vedtatt høsten 2020.

Figur 1 viser planprosessen i kommunen og forholdet mellom denne og planstrategien.

Figur 1 Kommuneplansystemet – ulike planprosesser og forholdet mellom disse
Kilde: Veileder Kommunal planstrategi, Miljøverndepartementet, 2011

3. Overordna føringer med betydning for kommunens planbehov

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 hovedmål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Regjeringen har bestemt at disse bærekraftmålene, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. FNs bærekraftsmål vil derfor gjenspeiles i samfunnsplanleggingen på alle nivåer.

I kongelig resolusjon 14. mai 2019 vedtok regjeringen "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging". Disse nasjonale forventningene gir føringer for samfunnsplanleggingen og legger spesielt vekt på følgende fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Fylkestinget i Buskerud vedtok 15. desember 2016 *Regional planstrategi for Buskerud 2017-2020*. Arbeidet med neste periodes regionale planstrategi for Viken fylkeskommune er i prosess og planlegges vedtatt i fylkestinget i desember i 2020. Fylkeskommunen er opptatt av at kommunene tar eierskap til mål og strategier i de regionale planene, og følger opp disse i sine kommunale planer.

Frem til nye planer er vedtatt i Viken fylkeskommune gjelder de planene som er vedtatt i tidligere fylke. Av de regionale planene i Buskerud er det viktig å ta hensyn til følgende planer i vårt kommunale planarbeid:

- Regional plan for verdiskapning og næringsutvikling i Buskerud 2015-2020
- Regional plan for kunnskapssamfunnet 2016-2020
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Innlandet og Viken 2016-2021
- Regional plan for kulturminnevern 2017-2027
- Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035
- Regional plan for universell utforming - Buskerud mot 2025
- Fylkesdelplan for avkjørsler og byggegrensler langs riksvegnettet i Buskerud Del I og II
- Kollektivtransportplan for Buskerud fylke mot 2030

I brev av 14. november 2019 klargjør og videreformidler Fylkesmannen i Oslo og Viken nasjonale forventninger, basert på statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer gitt gjennom stortingsmeldinger, retningslinjer, rundskriv, lovverk m.m. Fylkesmannen tydeliggjør i brevet sine forventninger til kommunenes planlegging, og vektlegger spesielt:

- Bærekraftig arealutvikling
- Folkehelse og boligsosiale hensyn
- Samfunnssikkerhet
- Klimatilpasning og naturbaserte løsninger
- Snøhåndtering
- Jordvern og økt matproduksjon
- Strandsone, vassdrag og vannkvalitet
- Fjellområder
- Naturmangfold og sammenhengende blågrønne strukturer
- Masseforvaltning
- Digitalisering og effektivisering

Kommuneplanens samfunnsdel for Krødsherad 2019-2031 gir, med utgangspunkt i kommunens visjon og verdier, samt de nasjonale forventningene og FNs bærekraftsmål, retning for utviklingen av Krødsheradsamfunnet. Den nye samfunnsdelen til kommuneplan for Krødsherad (vedtas juni 2020) fastsetter mål og strategier for følgende, utvalgte temaer:

- Å bo i Krødsherad
- Å leve i Krødsherad
- Å arbeide i Krødsherad
- Å skape i Krødsherad

Videre legges de langsiktige målene fra økonomiplan 2020-2024 til grunn for planstrategien.

4. Utviklingstrekk

En kommunes utvikling og vellykkethet kan måles på flere måter. Alle kommuner er lovpålagt å yte et visst tjenestenivå til sine innbyggere, og statens bidrag til kommunenes drift av disse tjenestene er i stor grad basert på innbyggertall og befolkningens sammensetning. Det er derfor viktig at kommunen har god oversikt over- og best mulig forutsigbarhet for befolkningsparameterne, når kommunen skal dimensjonere og drifte et bærekraftig tjenestetilbud til våre innbyggere.

Krødsherad kommune har innhentet bistand fra Telemarksforskning for å sammenstille tilgjengelig, relevant statistikk, analysere dataene og tegne opp scenarier for videre utvikling i kommunen. I rapportene beskrives utvikling i bl.a. arbeidsplasser og befolkning. Videre analyseres dataene metodisk etter Telemarksforskings attraktivitetsmodell (næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet). Rapportene er nettbaserte og oppgraderes etterhvert som ny statistikk blir tilgjengelig, og kan leses ved å følge disse lenkene:

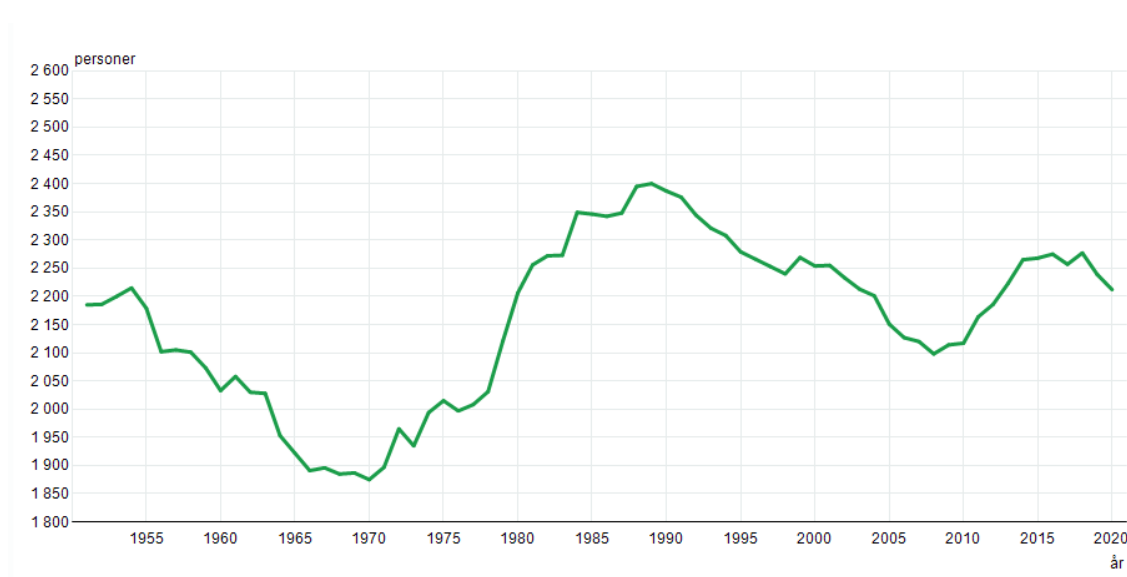
[Regional analyse for Krødsherad kommune 2019](#)

[Regional analyse for Krødsherad kommune 2020](#)

4.1 Befolkningsutvikling

En overordnet utfordring for Krødsherad kommune er å få flere innbyggere.

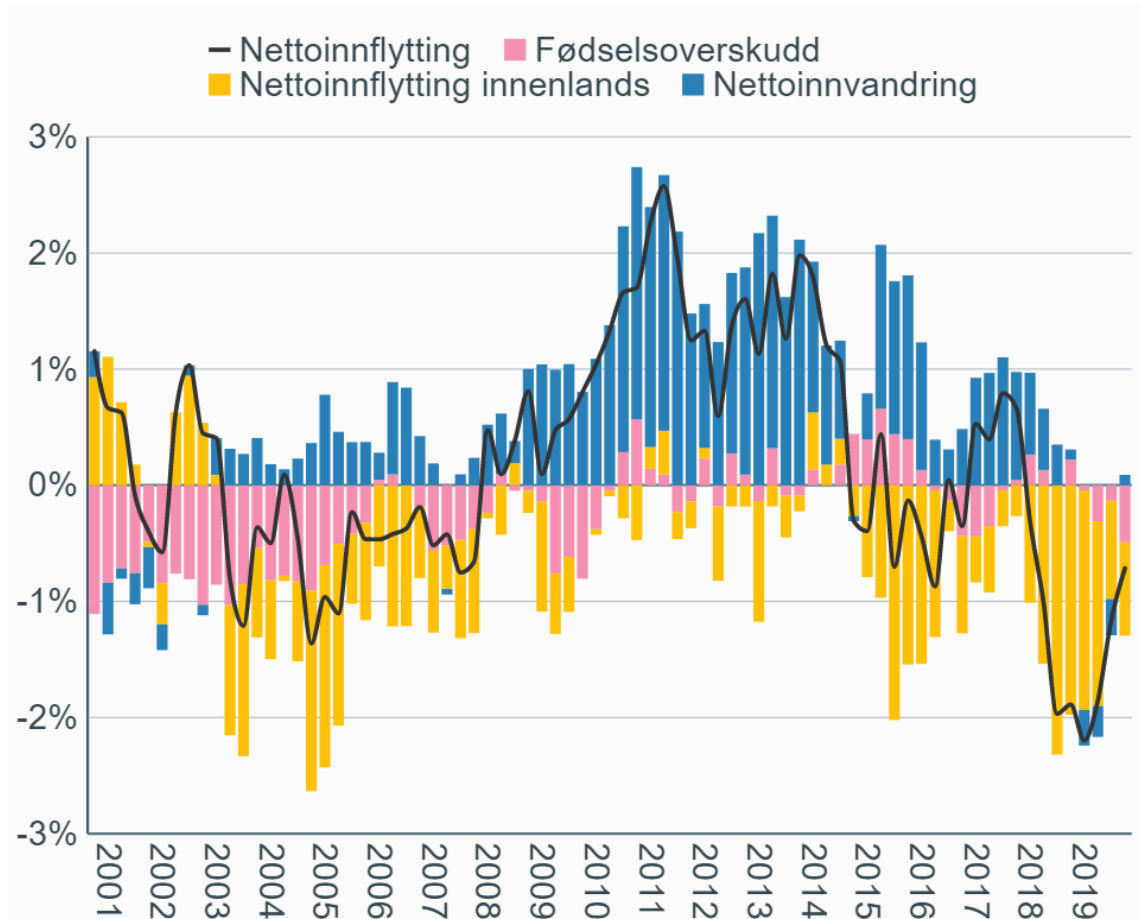
Befolkningstallet i Krødsherad har gått i bølger de siste tiårene. Etter en nedgangsperiode fra 1955 til 1970 økte befolkningen med mer enn 500 innbyggere til det hittil høyeste innbyggertallet på 2400 i 1989. Så kom en nedgangsperiode med synkende innbyggertall til 2100 i 2008. Fra 2009 snudde det, og det ble igjen vekst i folketallet i kommunen. I 2015 nådde innbyggertallet 2275, et nivå som holdt seg noenlunde stabilt gjennom 2016-2017. I løpet av 2018 og 2019 har imidlertid innbyggertallet gått gradvis nedover, og ved inngangen til 2020 hadde Krødsherad kommune 2 212 innbyggere.

Figur 2 Befolkningsutviklingen i Krødsherad kommune fra 1951 til 2020

Kilde:SSBs statistikkbank tabell 06913, 2020

Dersom man ser nærmere på statistikken var veksten i folketall i perioden 2009-2017 knyttet til innvandring. Dette er et bilde som man ser i hele landet. De to siste årene har det ikke vært noen netto innvandring, samtidig som det har vært vesentlig innenlands utflytting. Forholdet mellom fødte og døde (fødselsoverskuddet) har de siste ti årene vært omtrent i balanse.

Figur 3 Befolkningsutviklingen dekomponert i 12-måneders perioder, målt hver kvartal.

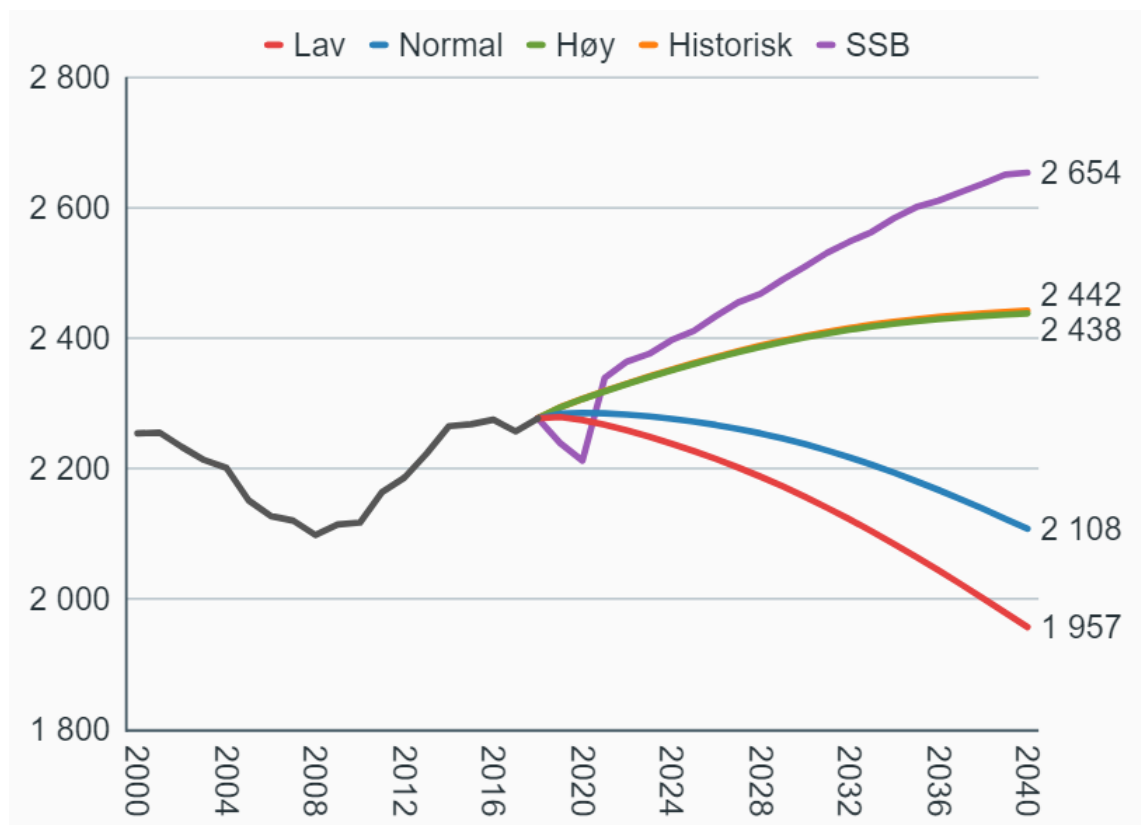
Kilde: Telemarksforskning, regional analyse 2020

14 prosent av innbyggerne i kommunen har i dag utenlandsk opprinnelse (innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn). En viktig utfordring er å inkludere de nye innbyggerne i lokalsamfunnet slik at de ønsker å bli værende her. På denne måten vil en legge til rette for at næringslivet får dekket sitt arbeidskraftbehov og at innflytterne blir en del av aktiviteter og organisasjonsliv i lokalsamfunnet.

Det er også et faktum at om lag 60% av de som går ut av ungdomskolen ikke flytter tilbake til Krødsherad etter endt utdanning (analyse av avgangskullene 1995-2010 gjort i forbindelse med innovasjonsprosjekt 2019), og denne trenden ser også ut til å forsterke seg ytterligere. Det blir en utfordring å få flere utdannede kryllinger til å flytte tilbake til hjemkommunen, da dette ofte er ressurspersoner som bidrar til utvikling og aktivitet i kommunene.

Statistisk sentralbyrå lager befolkningsframskrivinger for flere alternativer som viser svært ulik utvikling etter hvor stor vekt det er lagt på befolkningens fruktbarhet og levealder, samt grad av innenlands flytting og nettoinnvandring. Framskrivingsalternativ MMMM legger til grunn middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlands flytting og middels nettoinnvandring.

Telemarksforskning har, i tillegg til SSBs noe mer sjablonmessige tilnærming, lagt inn bosteds- og næringsattraktivitet i kommunene som drivere for befolkningsutviklingen. Telemarksforskningens framskrivinger viser, ut i fra de siste årenes negative utvikling i disse parameterne, en lavere befolkningsvekst enn SSBs framskrivning. Og ser vi tilbake til tidligere framskrivinger synes det som om SSBs middelalternativ er et alt for høyt estimat for videre befolkningsutvikling (ifølge framskrivningen i 2016 skulle vi hatt 2337 innbyggere ved inngangen til 2020, dvs. 125 flere enn det som faktisk er tilfellet) . Telemarksforskning anser sitt «normal»-alternativ som den mest realistiske utviklingen for Krødsherad. Dersom dette framskrivingsalternativet slår til, innebærer det en ytterligere nedgang i befolkningen fram mot 2040.

Figur 4 Faktisk folketall (2018) og alternativer for framskrevet folketall i Krødsherad kommune i perioden 2000-2040

Kilde: Telemarksforskning, regional analyse 2019

Befolkningens sammensetning

For kommunen er det viktig å ha oversikt over og forutsigbarhet for hvordan befolkningsstrukturen i kommunen, da mennesker i ulike faser i livet har ulike behov for lovpålagte, kommunale tjenester. SSB utarbeider derfor mye demografisk statistikk som kan inndeles etter årsklasser eller såkalte funksjonelle grupper (eks. 1-5 år – barnhagealder, 6-12 år - barneskolealder, 13-15 år - ungdomsskolealder....osv.).

<https://www.ssb.no/statbank/table/07459/> Dette er statistikk som er relevant for planlegging og dimensjonering av kommunale tjenester innenfor kommunens ulike sektorer. Telemarksforskning har også utarbeidet befolkningsframskrivninger. Uttrekk av relevante data kan gjøres ved å gå inn i pkt. [4.2.3 i Telemarksforskningens 2019-analyse](#) for Krødsherad.

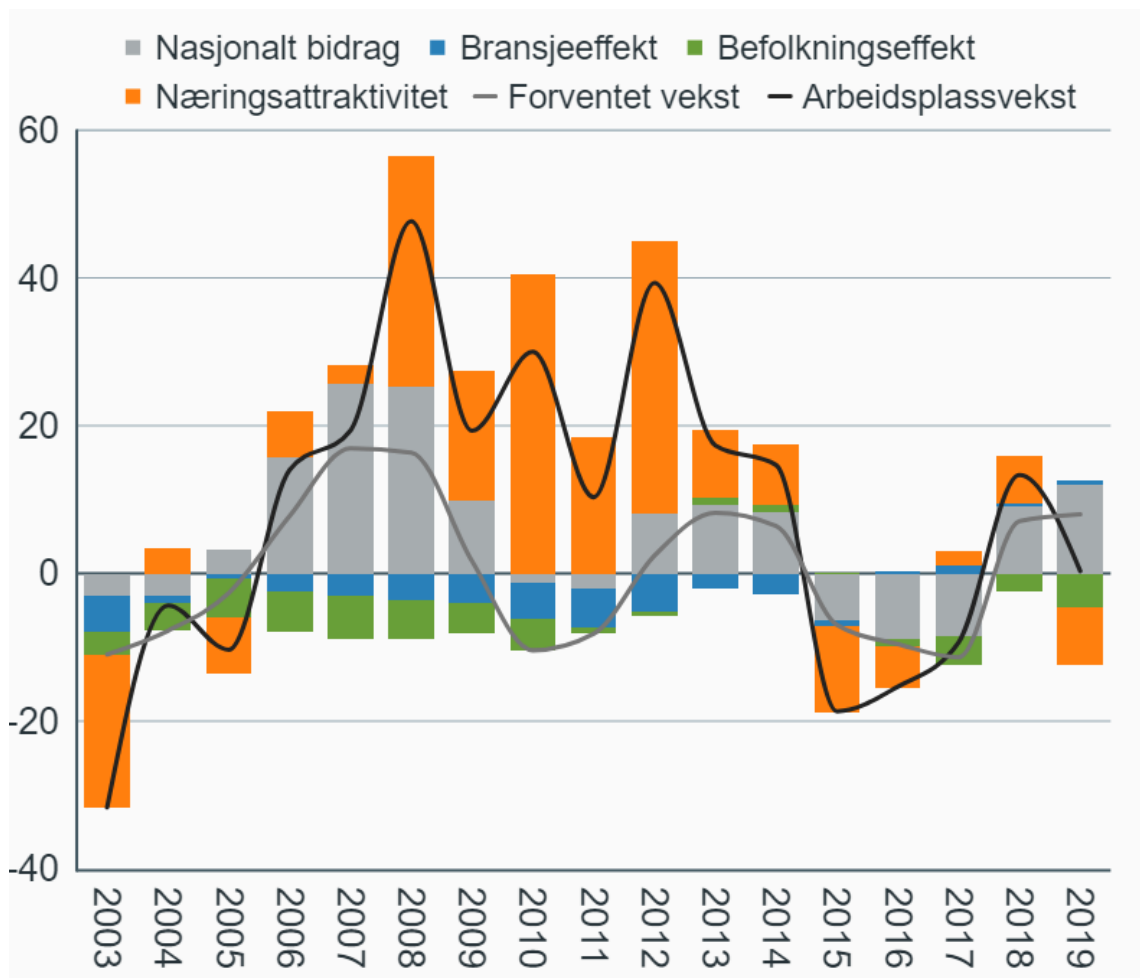
Telemarksforskning har med utgangspunkt i tilgjengelig statistikk og egne analyser basert på attraktivitetsmodellen, framskrevet sammensetningen av befolkningen i Krødsherad. Framskrivningene kan kort oppsummeres slik:

- Antall barn i barnehagealder er på sitt høyeste nå, og vil synke
- Det vil bli vekst i antall barn i grunnskolealder i noen få år, for deretter å synke. "Best case" viser at det kan bli 250 skolebarn i kommunen i 2040, det vil si omtrent som nå. Med lav attraktivitet er anslaget 185 skolebarn i 2040.
- Antall personer i yrkesaktiv alder (20-66 år) er i dag om lag 1400, og vil i beste fall holde seg på dagens nivå. Mest sannsynlig vil det synke til under 1200 mot 2040.
- Forsørgerbyrden, dvs. antall personer i arbeidsdyktig alder per pensjonist er i dag i overkant av 3. I 2040 blir det i beste fall 2, i verste fall bare 1,64.

4.2 Næringsattraktivitet

En av hovedkomponentene i Telemarksforskningens analyser er kommunens attraktivitet for næringslivet. Kommunens næringsattraktivitet beregnes ut fra flere drivere, og måles i form av arbeidsplassvekst.

Krødsherad hadde en god næringsutvikling i perioden 2006-2014, med bedre arbeidsplassvekst i næringslivet enn landet. Næringslivet gjorde det også godt med hensyn til lønnsomhet og produktivitet. Basert på Telemarksforskningens analyse for perioden 2009-2018 er Krødsherad er en attraktiv kommune for næringsliv.

Figur 5. Utviklingen i antall arbeidsplasser i næringslivet i Krødsherad 2003-2019 (3-års glidende intervall)

Kilde: Telemarksforskning, regional analyse 2020

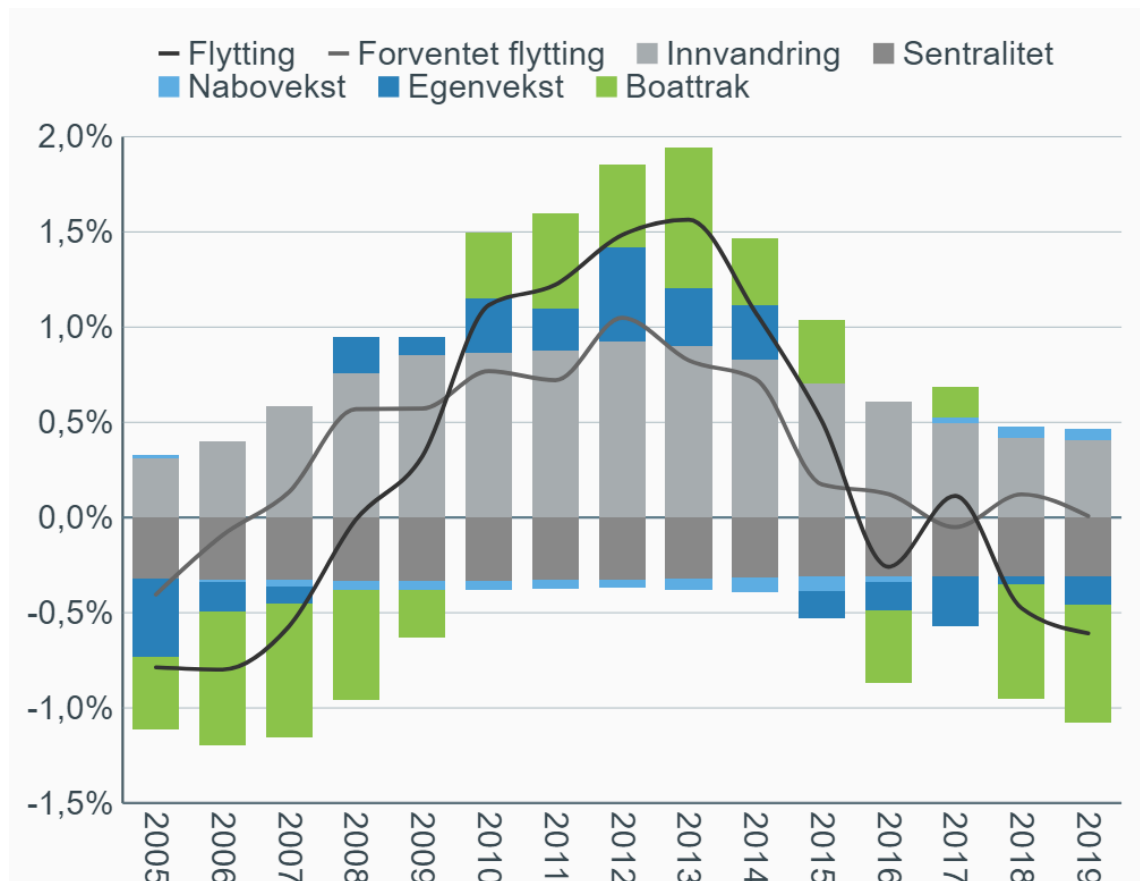
Utbyggingen, og etter hvert driften, av det store hotellet på Bøseter forklarer en stor del av den positive arbeidsplassveksten i perioden 2009-2014. Etter 2014 har det med unntak av 2018 vært en nedadgående tendens, ytterligere forsterket i 2019 (ref. regional analyse 2020). 2020 vil trolig ytterligere bli et «dårlig» år, ikke minst som følge av at Covid-19-pandemien i særlig grad ser ut til å kunne ramme reiselivet, som er en av de største næringene i Krødsherad.

4.3 Bostedsattraktivitet

En annen hovedkomponent i Telemarksforskningens analyser er kommunens bostedsattraktivitet. Kommunens bostedsattraktivitet beregnes ut fra flere drivere, og måles i form av tilflyttingstall. Over lang tid har flyttemønsteret i Norge vært at strømmen av mennesker går fra distriktene inn mot de større tettstedene og byene. Effektene av sentraliseringstendensen har over tid slått negativt ut for befolkningsutviklingen i Krødsherad. Tross dette hadde kommunen bra tilflytting i perioden 2010-2015, noe som nok

også i stor grad tilskrives arbeidsplassetablering i tilknytning til bygging og drift av det store hotellet på Bøseter. De fire siste årene har tilflytting snudd til å bli fraflytting.

Krødsherad hadde en positiv bostedsattraktivitet og trakk til seg flere innflyttere enn forventet i perioden 2010 og 2015. Nå har denne utviklingen snudd og flyttetallene er nå svakere enn forventet. Det har gitt nedgang i folketallet.

Figur 6. Utviklingen i tilflytting til Krødsherad 2005-2019 (3-års glidende intervall)

Kilde: Telemarksforskning, regional analyse 2020

Mangel på boliger viser seg å være et problem i forhold til bosetting i mange kommuner. Dette kan i noen grad skyldes mangel på byggeklare tomter. Et annet forhold som spiller inn er frykt for ikke å få igjen investeringen i et nybygg dersom man må selge boligen. Det er derfor også vanskelig å få utbyggere til å satse i områder som Krødsherad fordi lønnsomheten ved utbygging er større i mer pressede områder.

Kommunen har i noen grad tilrettelagt for attraktive boligfelt, men behovet for nye tomter og variasjon i tomte- og boligtilbudet har meldt seg både i Noresund og på Krøderen. Det jobbes derfor nå med konkrete planer for å kunne realisere mer attraktive boligkonsepter i tettstedene.

5. utfordringer

5.1 Overordnet utfordringsbilde

Kommunestyret har i gjeldende økonomiplan/ budsjett vedtatt følgende langsiktige mål:

- Antall innbyggere i Krødsherad øker.
- Antall arbeidsplasser i Krødsherad øker.
- Omsetningen for handel- og reiselivsorientert virksomhet øker.
- Noresund sentrum utvikles til et kompakt tettsted med innslag av bykvaliteter.
- Krøderen videreutvikles som et levende lokalsamfunn.
- Innbyggerne i Krødsherad kommune opplever å ha tilgang til et godt og relevant tjenestetilbud.
- Krødsherad kommune er en attraktiv arbeidsgiver med kompetente og serviceorienterte medarbeidere.
- Norefjell er Norges foretrukne høyfjellsdestinasjon.

Basert på analyser for perioden 2009-2018 tegner Telemarksforskning i 2019 et litt dystert bilde for utviklingen i Krødsherad, og kommunen virker å være langt unna å nå mange av disse målsettingene per i dag:

Scenariene viser at det er stor risiko for nedgang i folketallet i Krødsherad de neste årene. Kommunen må øke sin bostedsattraktivitet for å få vekst i folketallet og samtidig beholde sin positive næringsattraktivitet (for 10-årsperioden – ikke positivt siste fem).

Når vi så ser at både bostedsattraktivitet og næringsaktivitet viser en ytterligere negative utvikling i 2019 (2020-rapporten fra Telemarksforskning) styrker dette erkjennelsen av at det viktigste framover blir å identifisere og stimulere viktige drivere for å styrke Krødsherads attraktivitet for innbyggere, næringsliv og besøkende. Tverrsektoriell planlegging og samhandling vil være nødvendig for å lykkes i dette arbeidet.

5.2 Kommunens økonomi/ økonomisk handlingsrom

Det ble i juni 2019 lagt fram sak som handler om kommunens økonomiske bæreevne. I etterkant av den er det vedtatt å bygge skoler med investeringsramme på til sammen 155 mill. kr. Med utgangspunkt i dagens driftssituasjon og eksisterende låneopptak vil det knake skikkelig i de økonomiske sammenføyningene når effekten av skolelånene begynner å belaste driftsregnskapet. I henhold til gjeldende framdriftsplan skal ny Noresund skole stå klar til bruk høsten 2022, og Krøderen ett år senere.

Nye kalkyler viser at med en videreføring av dagens driftsnivå og forutsatt at statlige overføringer dekker opp for nye utgiftsbehov, vil det mangle om lag 3 mill. kr. i 2021, 6 mill. kr. i 2022 og 9 mill. kr. 2023. Det er Telemarkforskning sitt normalalternativ som ligger til grunn for beregningene. Det er viktig å presisere at dette er relativt grove kalkyler, like fullt må situasjonen tas på alvor og det må handles relativt raskt. Følgende utviklingstrekk og utfordringer vil kunne påvirke kommune økonomiske handlingsrom.

- **Statlige rammeoverføringer og skatteinntekter - krav om effektivisering av offentlig sektor.**

I vurderingene knyttet til den økonomiske bæreevnen er det forutsatt at statlige rammeoverføringer dekker evt. økninger i utgiftsbehovet. Vi vet eksempelvis at Krødsherad (sammen med mange andre distriktskommunen) vil få en større andel eldre etter hvert, og at forsørgerbyrden øker. I praksis betyr det at fordelingen mellom yrkesaktive og pensjonister forskyver seg, og at det vil bli færre yrkesaktive pr pensjonist. Denne utviklingen vil resultere i at pensjons-kostnadene vil øke, og skatteinntektene reduseres. På makronivå i Norge vil dessuten en redusert oljeutvinning og påfølgende lavere oljeinntekter kunne føre til færre ressurser til fordeling til kommunene.

Bildet som skissert over vil sannsynligvis bidra til nye krav om effektivisering av offentlig sektor. Hvorvidt statlige rammeoverføringer vil ligge på nivå med dagens overføringer er høyst usikkert. Det virker som om velferdsstaten må innstille seg å driftes rimeligere enn nå-situasjon i framtida.

- **Endringer i lovverket omkring innkreving av eiendomsskatt**

Stortinget har vedtatt å redusere mulighetene for innkreving av eiendomsskatt fra 7 til 5 promille fra 2020. Det er under vurdering fra regjeringen å redusere maksimal eiendomsskattesats for bolig/fritidsbolig ytterligere til 4 promille fra 2021. Dette reduserer mulighetene noe for å øke kommuneregnskapets inntektsside. For 2020 er satsen i Krødsherad kommune 2 promille for bolig- og fritidsboliger.

- **Gebyr-nivå**

Det er fattet vedtak og det gjennomføres investeringer som har økt og vil øke gebyrene til innbyggerne og fritidsinnbyggerne relativt kraftig. Dette gjelder i hovedsak innenfor VA-området (vann og avløp) og innkreving av eiendomsskatt. Det kan være mulig å gjøre nye vurderinger av selvkostområdene, og som omtalt i forrige avsnitt er det muligheter for å regulere eiendomsskatten. Det vil ofte være sånn at det dannes oppfatninger av avgiftsnivå med bakgrunn i tradisjoner, og historisk sett har avgiftsnivået vært lavt i Krødsherad.

- **Eiendeler**

Krødsherad kommune eier i dag en rekke formålsbygg, leiligheter/eneboliger og øvrige bygninger, 100 % eierskap i Krødsherad everk, eierandel i Ramfoss kraftlag og 100 % av NVA AS (Norefjell vann- og avløpsselskap AS). Utover dette besittes noe kommunal eiendomsmasse. Det kan foreligge muligheter for realisering av kapital gjennom avhending av deler av ovennevnte portefølje.

- **Nivå på tjenester**

Det gjennomføres ikke jevnlig systematiske undersøkelser av kvaliteten på alle kommunale tjenester. Hovedinntrykket er like fullt at tjenestekvaliteten jevnt over holder et godt nivå. Når Krødsherad nå skal inn i en fase med å tilpasse driftsnivået til nye rammebetingelser er det nærliggende å vurdere tjenestenivået. Finnes det områder det er mulig å redusere på? Gjør vi noe pr nå som vi skal slutte med? Skal «godt nok-prinsippet» få forrang i framtidige budsjett-prioriteringer, og den historiske ressursinnsatsen vektet lavere?

- **Forvalter og/eller utvikler**

Hvordan skal Krødsherad kommune forholde seg til at kommunen har behov for å øke sin attraktivitet? Som tidligere omtalt er det en negativ befolkningsutvikling over de siste par årene. Dette påvirker som kjent både rammeoverføringer fra staten og skatteinntektene. Telemarksforskning konkluderer med at næringsattraktiviteten har vært god over siste 10-årsperioden sett under ett, men den har hatt en relativt kraftig dupp siste del av perioden. Bo-attraktivitet skårer dårlig. «Å sitte stille i båten» en langt på vei tilfeldighetenes strategi der flaks eller uflaks kan avgjøre. Når det er sagt er det en krevende øvelse å både redusere på ordinære kommunale tjenester, og samtidig prioritere nye ressurser til å jobbe målrettet og helhjertet med attraktivitet.

Det er ingen tid å miste når det gjelder å legge planer for god økonomiforvaltning både på kort og lang sikt. Momentene over peker på noen av de viktigste faktorene som vil påvirke mulighetsrommet. I kommuneplanens samfunnsdel er posisjonen vertskap vedtatt. Dette vil være en av flere strategier for å nå de langsiktige målene. Kommunens budsjett og økonomiplan vil være saksområdet der gode beslutninger skal tas.

5.3 Kommuneorganisasjonen

Hva utfordrer oss?

Kommuneorganisasjonen er hovedverktøyet for å iverksette politiske vedtak, drive en lovlig forvaltning, drifte lovpålagte tjenester samt legge til rette for en god samfunnsutvikling. I en skiftende verden med nye fylker, regioner, reformer, krav til dokumentasjon og internkontroll, nye faglige standarder og kompetansekrav og med en hverdag hvor IKT og digitalisering får en stadig større plass – utfordres kommuneorganisasjonen. På organisasjonskartet er vi fortsatt en tradisjonell kommuneorganisasjon, med en sektororganisering som er tuftet på fag- og forvaltningslogikk. Om dette er den riktige måten å møte tidens krav på vil bli vurdert framover.

I en stadig mer kompleks verden er utfordringsbildet til en kommuneorganisasjon stor. Brytningen mellom tradisjonell kommunedrift og kravene til innovasjon, omstilling og utvikling kjennes i hverdagen. Det å klare å innrette seg for framtida med å ta hensyn til at satsplanken befinner seg i fortida, blir avgjørende for å lykkes. Det tar tid å endre organisasjoner; både kollektivets og individenes mentale modeller må omstilles, og det er viktig at dette gjøres på en sånn måte og i et slikt tempo at alle for en god reise og gode mestringsopplevelser.

Har vi ledere og medarbeidere som er rustet for morgendagens utfordringer? Det morderne arbeidslivet er dynamisk, og det må være en plan for kontinuerlig kompetanseutvikling. Vi har mange ansatte med solid fagbakgrunn og som yter en stor innsats. Det er viktig at det nå legges til rette for at disse også kan tilegne seg ny kompetansen som etterspørres. Med lokalkunnskap, fagkunnskap og kompetanse på innovasjon, digitalisering og prosjektledelse vil organisasjonen være godt forberedt på framtidig oppgaveløsning.

Klarer driften å omstille seg til nye og mer effektive arbeidsprosesser, samt ta i bruk digitale virkemidler? Her er svaret både ja og nei. Noe har vi klart og vil klare på egenhånd, mens å følge den overordnede utviklingen – i et tilstrekkelig tempo – er det behov for et større miljø å samarbeide med. Det er inngått avtale med Kongsbergregionen IKT (K-IKT) om leveranse av IKT-driftstjenester. Dette driftsmiljøet holder et høyt nivå. Da det gjelder digitalisering har vi det siste året dratt veksler på Kongsbergregionen sitt strategiske utviklingsorgan innenfor digitalisering. Hvorvidt det fortsatt vil være et samarbeid med Kongsbergregionen innenfor området digitalisering er p.t. uavklart.

Krødsherad kommuneorganisasjon er relativt liten, og med små fagmiljøer. Hittil har det lykkes med å rekruttere personer med relevant fagkompetanse på de fleste områder. Ekstern konsulentbistand og interkommunale samarbeid er imidlertid helt nødvendige

tilleggskomponenter for å kunne gi et forsvarlig tjenestetilbud og gjennomføre større prosjekter. Vi trenger å framstå som en moderne og attraktiv arbeidsgiver også for framtida. Hvordan kan vi tilrettelegge på en slik måte at fagstillingene blir besatt også i åra framover? Kan det legges løp for unge Kryllinger med tanke på lokal arbeidsgiver i voksentilværelsen? Kan vi lokke med fleksible arbeidsformer med kombinasjon av bruk av digitale løsninger og fysisk tilstedeværelse? Vi kommer til å kjempe om arbeidskraften med organisasjoner med store fagmiljøer som i utgangspunkter er mer attraktive for mange arbeidstakere.

5.4 Generalistkommuneprinsippet og nødvendige samarbeid

Et viktig kjennetegn ved det norske kommunesystemet er generalistkommune-prinsippet. Det innebærer at alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene. Det sørger for like demokratiske rettigheter, likt grunnlag for styring og organisering og ligger som en forutsetning for finansieringssystemet.

Som andre distriktskommuner/små kommuner sliter også Krødsherad med befolkningsutviklingen. Dette mens landet for øvrig og de store byene/kommune har vekst i antall innbyggere. Utover rene folketall gir det utfordringer knyttet til forholdet mellom yrkesaktive og pensjonister med flere i sistnevnte kategori, sårbar økonomi, tøff kamp om kompetanse, særlig spesialisert kompetanse, og prioritering av innovasjons- og utviklingsrettet arbeid. Digitalisering og IKT har ofte svært magre livsvilkår i små kommuner (kilde Telemarksforskning).

Løsningen på ovennevnte floker er samarbeidsløsninger. Det er i dag flere veletablerte løsninger med andre kommuner, og trendene peker på nødvendigheten av stadig flere samarbeid. Pr i dag foregår det samarbeid i mange forskjellige retninger, og det legges vekt på å finne funksjonelle løsninger som fortrinnsvis har samarbeidskommuner i geografisk nærhet.

Midt-Buskerud er i ferd med å legges ned som region, og det etablerte samarbeidet mellom Sigdal, Modum og Krødsherad opphører. Sigdal er tatt opp i Kongsberg-regionen, Modum er i sluttfasen av sin avklaringsprosess og det er vedtatt at Krødsherad skal søke medlemskap i Ringeriksregionen. Et langvarig og godt samarbeid, i første omgang tuftet på tjenestesamarbeid, har etter alle solemerker å dømme kort levetid igjen. Modum og Sigdal vil fortsatt være viktige samarbeidspartnere for Krødsherad. De fleste samarbeidene innenfor tjenester videreføres med Modum, og reiselivssatsingen på Norefjellregionen, sammen med i særdeleshet Sigdal, videreføres. Alle tre kommunene ønsker at det gode samarbeidet videreføres.

Det er særlig innenfor næringsutvikling, reiseliv og samferdsel at interessefellesskapet med Ringeriksregionen er sterkest. Ringerike kommune besitter attraktiv og spesialisert kompetanse på fagområder der vi er små eller fraværende. Det vil være spennende å utforske nye samarbeidsmuligheter her.

Det som kan bli aktuelt er å kikke nærmere på er sjølve kommunehusfunksjonen. Skole, barnehage og helse- og omsorgstjenester må tilbys lokalt. Men trenger vi hele kommunehusfunksjonen lokalt slik som det er i dag? Er det mer tjenlig å inngå nye samarbeid med større miljøer? Når vi ser hvordan digitaliseringen skyter fart, arbeidsprosesser automatiseres, positive erfaringer med nye arbeidsformer fra korona-krisen foreligger - kan det nå være betimelig å stille spørsmålet om hvordan organisasjonen administrativt bør innrettes. Eierskap, samhold og nærhet er en styrke i enhver organisasjon og i alle samarbeidsrelasjoner. Like fullt tilrettelegges det for nye arbeidsformer som gir mulighet til å få tilgang på større fagmiljøer. Finnes det modeller som kan ivareta faktorene som omtalt over på en tilfredsstillende måte?

5.5 Kommunen som utviklingspartner

Kommuner kan velge å innta flere mulige roller i lokalsamfunnet. Innbyggerinvolvering, brukermedvirkning og samskaping er begreper som har fått sitt rotfeste i det offentlige Norge de siste årene. Trenden er at kommunene inviterer inn partnere og innbyggere tidlig i prosjekter og saker, og at aktørene sammen finner fram til gode løsninger.

I Krødsherad har frivilligheten en sterk posisjon. Idrettslaget, organisasjoner, venneforeninger, lokale vel-foreninger osv. skaper innhold og liv i bygda. Alt som skjer i frivillig sektor må det klappes for, og effekten av å legge til rette for frivillig innsats er stor. Et beskjedent økonomisk bidrag gir ofte mye tilbake. I Krødsherad er det også velforening på hvert tettsted. Av nyere samskappingsprosjekter hvor kommunen har vært involvert, kan julegate i Noresund og skate- og aktivitetspark på Krøderen nevnes. Sistnevnte med en kraftig mobilisering av hele lokalsamfunnet. Det finnes ildsjeler som kan gå i bresjen for prosjekter, og engasjement for øvrig til å gjennomføre.

Kommunens rolle som utviklingspartner sammen med det frivillige livet skal forsterkes, og blant annet vil Krøderen- og Noresund vel ha sentrale roller i arbeidet mot å nå langtidsmålet for sitt sted. Dette kan bli to spennende samskappingsprosjekter med bred involvering også fra andre frivillige organisasjoner. Håpet er at ny utviklingskraft forløses i slike partnerskap.

6. Vurdering av planbehovet i perioden 2020-2024

Med bakgrunn i det utfordringsbildet vi står i, kommunens visjon og mål og strategier nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel, blir det en prioritert, sektorovergrepene oppgave å bidra til at hele Krødsheradsamfunnet skal kunne utvikles og leve opp til faktisk å være «Vertskap i verdensklasse».

Kommuneplanens samfunnsdel peker på noen planbehov i planperioden. I tillegg vil det være behov for noe øvrig planarbeid på sektornivå og innenfor mer avgrensede temaer. Hovedfokus i denne planperioden vil imidlertid være å samle kreftene for å løse kommunens brennende behov for å snu en negativ nærings- og bostedsattraktivitet.

Siden kommuneplanens samfunnsdel vedtas før planstrategien, er på mange måter «fasit» for planbehovet i perioden gitt. Planstrategien bygges derfor opp rundt kommuneplanens fire temaområder.

- Å bo i Krødsherad
- Å leve i Krødsherad
- Å arbeide i Krødsherad
- Å skape i Krødsherad

For hvert av disse temaområdene angir kommuneplanen mål på formen «Slik vil vi ha det» og strategier på formen «Slik vil vi gjøre det». I det videre gjennomgår vi mål- og strategiformuleringene innen de fire temaene og identifiserer hvilke plan- og oppfølgingsbehov dette utløser. Punktnummereringen under hvert av de følgende fire hovedkapitlene refererer seg til punktnummereringen i kommuneplanens samfunnsdel.

6.1 Å bo i Krødsherad

6.1.1 Krødsherad er et innovativt og bærekraftig samfunn som gjør det attraktivt å bo i bygda

Utviklingsbilde og utfordringer:

Innovasjon og bærekraft er store ord, og skal i årene fremover prege kommunen, både kommuneorganisasjon og samfunnet for øvrig. Innovasjon kan man øve på og til en viss grad strukturere. I forhold til kommunalt planverk må dette ha sin naturlige plass gjennom kunnskap og holdninger. Men det planlegges ikke en egen innovasjonsplan. Det sanne

gjelder for bærekraft. Både sosial, økonomisk og økologisk bærekraft må være en forutsetning i alle planer, uten at det lages en egne bærekraftplan.

Store deler av infrastrukturen i kommunen ble bygget i årene etter andre verdenskrig og frem til 1970- tallet. Dagens fleksible bo og arbeidsformer krever en annen infrastruktur enn hva som i sin tid ble bygget. Dagens utstrakte bruk av hjemmekontor og krav til internett/bredbånd er et eksempel på dette. Nye krav til miljø og sortering av søppel er annen infrastruktur som krever nye løsninger. Men det å bygge infrastruktur er bare en del av utfordringsbildet. Med god infrastruktur kan kommuneorganisasjonen fornyes og innbyggerne i større grad være selvhjulpne. Men kommunen må ta en rolle innenfor denne utviklingen, her er velferdsteknologi et eksempel.

Gode kommunaltekniske tjenester er også forutsetninger for et godt bomiljø.

Utfordringsbilde innenfor VA-området er stort:

- Det skal sikres nok og godt drikkevann
- Det skal sikres nok brannvann hvor det er boliger
- Rensing av avløpsvann må sikres for å opprettholde godt vannmiljø som grunnlag for rekreasjon og opplevelser knyttet til vannforekomster i nærmiljøet
- Overvann må ledes på en trygg måte til egnet sted slik at bygninger, veier og annen infrastruktur ikke tar skade

De senere år ha det blitt et sterkere fokus på nevnte utfordringer. Sentrale myndighetene har de senere år hatt fokus på etablering av vannrenseanlegg, både for drikkevann og avløpsvann. Fokus flyttes nå over på å bygge ut og vedlikehold transportnett for vann og avløp. Sanering av spredt avløp og separatsystem for overvann vil også i tiden fremover bli viktigere for å sikre ytre miljø mot unødig forurensning. Det er i den forbindelse behov for å etablere noen lokale prinsipper for saksbehandling av VA, samt utarbeide prioriterte vedlikeholds- og utbyggingsplaner med kostnadsestimat.

Kommunen eier og drifter mange veger. Et utviklingstrekk fra vegdriften de senere år er at innbyggere fra tettbygde områder etterspør høyere standard på kommunale veger. Dette er tegn på at vegstandard er en parameter for å skape bostedsattraktivitet. Trygg og god adkomst til bedrifter og andre funksjoner i samfunnet bidrar vil på samme måte kunne bidra til økt næringsattraktivitet.

Kommunen har et sammensatt vegsystem med:

- gang og sykkelveger
- veger i tettbebygde områder
- veger til grisgrendte grender
- veger som grenser opp mot å være regionveger

Denne sammensetningen gjør det krevende når tilgjengelige midler skal prioriteres til vedlikehold og drift. Kommunen er forpliktet til å holde gang og sykkelveger åpen for trygg ferdsel. Når det kommer til de øvrige kategoriene er det stor forskjell på hvor mange innbyggere som får kommunale vegtjenester per brukte krone. Det er i Krødsherad ikke entydig hvilke grender som har kommunale veg og hvilke som har private veger. Sett i lys av at driftsrammene forventes å bli strammere i årene som kommer bør kommunen utarbeide noen prioriteringsprinsipper for hvor det skal være kommunal veg og hvor vedlikehold skal prioriteres.

Utfordringene innenfor kommunalteknisk område må sees i sammenheng for å kunne gjennomføre nødvendige fornyelser og sikre velfungerende drift i framtida .

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Hovedplan Vann	1992-1996	NEI		Hovedplan vann, avløp, overvann og vannmiljø
Hovedplan Avløp	1996-2000	NEI		Hovedplan vann, avløp, overvann og vannmiljø
Vedlikeholdsplan kommunale veger	2008-2012	JA		

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Hovedplan vann, avløp, overvann og vannmiljø	Kommunedelplan	2020	2022

Planer som skal revideres:

Planens navn	Plantype	Tidspunkt for revisjon
Vedlikeholdsplan kommunale veger	Temaplan	2024

6.1.2 Noresund og Krøderen er levende og innbydende tettsteder med gode primærtillbud og aktivitetsmuligheter for både innbyggere og besøkende

Kommunen er langstrakt og med en rekke fantastiske grender og boplasser med forskjellige bokvaliteter. Men for at kommunen skal fremstå som enda mer attraktiv i fremtiden er hele bygda avhengig av å ha velfungerende møteplasser og tettsteder. Alle innbyggerne er mer eller mindre avhengig av at tettstedene fungerer. I denne planstrategien legges det derfor opp til en fortsatt satsing på å bruke kommunens ressurser primært i tettstedene våre. I slike utviklingsprosesser er det viktig å skape de gode arenaene, slik at engasjement og skapervilje får mulighet til å blomstre samtidig som det er en helhetlig retning for arbeidet. I tidligere planer er det lagt opp til store planprosesser gjennom områderegeringsplaner. Dette har ikke blitt gjennomført. I perioden er det utarbeidet en vekststrategi – Noresund 2030, mellom fjord og fjell. Denne er et godt styringsverktøy som gir en retning, konkrete byggeprosjekter og satsinger må tilpasses denne, men egne reguleringsprosess gjennomføres når det er mulig å gjennomføre tiltak. En tilsvarende prosess ville vært nyttig også for Krøderen.

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Vekststrategi for Noresund	-2030	Ja		

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Vekststrategi for Krøderen	Temaplan	2023	2024

6.1.3 Krødsherad er ei trygg bygd å bo og oppholde seg i, og kommunen er godt forberedt på å møte og håndtere uønskede hendelser

Utviklingsbilde og utfordringer:

Samfunnet og naturen endrer seg og det er derfor nødvendig for kommune å ha ROS-analyser og beredskapsplaner som fanger opp både erfarte hendelser og utviklingsscenarier. For Krødsherad kommune vil det i den kommende perioden være vesentlig å fokusere på bl.a. følgende tema i tillegg til dem som ligger inne i eksisterende planverk:

- Hva vil økte mengder fritidsinnbyggere bety for kommunal beredskap?
- Dersom det skal åpnes opp for fast bosetting i områder som i dag er regulert til fritidsbosetting; hva innebærer dette for kommunale tjenester og beredskapsbehov?
- Klimaendring og forurensning påvirker hele verden. Hvordan berøres Krødsherad kommune av dette og hva betyr dette for kommunal beredskap?

Beredskapsplanen skal sikre at kommunen er forberedt på å håndtere de uønskede hendelsene som kommunen kan bli berørt av. En forutsetning for gode beredskapsplaner er at kommunen har god oversikt over «trusselbildet». ROS-analysen må derfor oppdateres i forkant av en rullering av beredskapsplanen.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Beredskapsplan Krødsherad Kommune	2016-2020	Ja		
Overordnet ROS-analyse	2019-2020			

Planbehov:

Planer som skal revideres:

Planens navn	Plantype	Tidspunkt for revisjon
Beredskapsplan	Overordnet plan	På nyåret hvert år
ROS-analyse	Overordnet analyse	Før jul hvert år

6.1.4 I Krødsherad er det enkelt og trygt å ferdes

Utviklingsbilde og utfordringer:

I vedtatte kommunedelplan for trafiksikkerhet (trafiksikkerhetsplanen), har kommunen to overordna mål for trafiksikkerhetsarbeidet.

1. At det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i veitrafikken (nullvisjonen).
2. Å bli godkjent som *Trafikksikker kommune* innen 2020.

For 10-årsperioden 1997-2006 var gjennomsnittet for antall drepte og hardt skadde 3,5 per år. For perioden 2007-2016 er gjennomsnittet for antall drepte og hardt skadde i trafikken 1,2 per år. Dette er en klar bedring fra forrige 10-års periode, men den er trolig påvirket av omleggingen av Rv 7 i 2014. I perioden 2007-2016 var det til sammen 45 ulykker, 3 drepte, 9 hardt skadde og 49 lettere skadde i trafikken i Krødsherad kommune. Kommunen ble godkjent som *Trafikksikker kommune* i september 2019.

Samfunnsdelen legger opp til en videreutvikling av Krødsherad som en trafikksikker kommune, både gjennom en oppfølging av prioriterte fysiske tiltak i trafiksikkerhetsplanen, som gang og sykkelveier og trafiksikre soner rundt skolene, og ved forebyggende tiltak. Planen har en handlingsplan for fysiske tiltak. Kommunen har som ambisjon å årlig søke på trafiksikkerhetsmidler fra fylkeskommunen, basert på prioriteringene i handlingsplanen.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Kommunedelplan for trafiksikkerhet i Krødsherad 2018-2023	2018-2023	Ja		Nei

Planbehov:

Planer som skal revideres:

Planens navn	Plantype	Tidspunkt for revisjon
Kommunedelplan for trafiksikkerhet i Krødsherad 2018-2023	Kommunedelplan	Høsten 2023
Handlingsplan for fysiske trafiksikkerhetstiltak	Handlingsplan - skal rulleres årlig	Sept-okt

6.1.5 Krødsheradsamfunnet har attraktive, tilpassede og varierte tomter og boliger som innbyr til et varmt naboskap

De siste årene har kommunen hatt en nedgang i innbyggertall. Kommunens hovedutfordring er derfor å snu denne utviklingen og å få flere innbyggere til å bosette seg i kommunen. I regional analyse for Krødsherad 2019 peker Telemarksforskning på behov for å øke kommunens bostedsattraktivitet for å snu denne utviklingen.

Bostedsattraktivitet er et produkt av mange faktorer, som f.eks.:

- Tilgang til attraktive og varierte tomter og boliger
- Godt kommunalt tjenestetilbud
- Tilgang på øvrige samfunnstjenester (handel, transporttjenester m.m.)
- Nærmiljø med gode opplevelseskvaliteter
- Inkluderende foreningsliv og naboskap

Kommunen kan påvirke noen av disse faktorene. Tilrettelegging for et variert og attraktivt tomte- og boligtilbud vil være et konkret satsingsområde i planperioden.

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Boligstrategi for Krødsherad	Temaplan	2020	2021

6.1.6 Krødsherad har gode og tilrettelagte transportløsninger som binder sammen bygda, fjellet og verden omkring oss

Utviklingsbilde og utfordringer:

Krødsherad erfarte en endring i trafikkbildet etter åpningen av nye rv 7 med Ørgenvika-tunnelen. Dette medførte en drastisk nedgang i tilbudet knyttet til ekspress- og langdistansebusser. Offentlig kommunikasjon har blitt redusert, og siste skoleferiene har det ikke vært kjørt bussruter. BFK har hatt noen alternative transportprosjekt, «bestillingsbuss» og appen «Samme vei», uten at dette har blitt permanente løsninger.

Krødsherad er nå nasjonal pilot i forhold til å bruke ny teknologi, åpne data og innovasjon for å legge til rette for grønn og sømløs mobilitet. Dette skal dekke besøkendes behov for transport til/fra og på destinasjon Norefjell, og være et gode for lokalbefolkningen knyttet mot Viken fylkes samfunnsansvar knyttet til offentlig transport.

Målsetning er i størst mulig grad å benytte eksisterende infrastruktur, slik som bane, veier og brygger, gjennom å opprettholde en god standard. Ved planlegging av sentra i kommunen er det viktig å avsette areal til mobilitetsknutepunkt. En framtidsrettet grønn og sømløs mobilitet vil være avhengig av et godt utbygd bredbånd og tilstrekkelig med ladepunkt for land- og vannbaserte mobilitet.

Krødsherad må være aktiv part i regionalt strategiarbeid, for å skape gode rammer for seg selv som distrikts- og reiselivskommune. Deriblant ved å arbeide for realisering av nasjonale samferdselsprosjekt knyttet mot vår region.

Krødsherad må som nasjonal pilot gjøre vurderinger i forhold til handlingsrommet kommunen har for å stimulere til grønn mobilitet. Vurderinger og bestemmelser i forhold til bruk av insitamenter og sanksjoner må vedtas i en kommunal plan for Grønn mobilitet.

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Grønn mobilitet	Temaplan	2021	2021

6.2 Å leve i Krødsherad

6.2.1 I Krødsherad har alle innbyggerne god livskvalitet

Målet om at alle som er bosatt i Krødsherad har god livskvalitet er både rimelig - og ambisiøst. Den kommunale tjenesteporteføljen er noe som må fungere og treffe individenes

behov. Utover det lovpålagte kan dette handle om eksempelvis kulturelle opplevelser for barn, unge og voksne. Gjennom intervjuer med unge Kryllinger har det framkommet at det mangler fritidstilbud og møteplasser, og de sier at det motvirker lysten til å flytte tilbake.

En av de store påvirkere for livskvalitet er hvordan du trives i nabolaget, bygda – måten du blir møtt på og inkludert, om du føler deg verdsatt og betydningsfull. Krødsherad kommune har vedtatt en visjon og en strategisk utviklingsretning som sier at vi skal være et vertskap i verdensklasse. Det betinger at vi er gode medmennesker, vil hverandre vel og byr på oss sjøl. Raushet, inkludering og imøtekommenhet er verdier som støtter opp under visjonen.

Telemarksforskning konkluderte i 2019 med at Krødsherad kommune skårer dårlig på bo-attraktivitet. Hovedårsaken til denne konklusjonen er en negativ flyttestrøm ut av bygda. Hva som ligger til grunn for utflyttingen er ikke kartlagt. Det som vi har muligheten til å gjøre noe mer om hvordan vi opptrer som individer i et inkluderende samfunn. Preger raushet, romslighet og toleranse menneskemøtene? Med bakgrunn i visjonen og for å øke bo-attraktiviteten er det behov for å lage en overordnet plan for vertskap. Dette kan gjerne starte som en lokal fagplan i skolen, og utformes og forankres i samarbeid med vell'ene. Resultatet bør bli at vi på litt sikt kan si at vi utviklet vår vertskapsrolle, både på individ- og organisasjonsnivå, for bygda og fjellet.

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Plan for vertskap, omdømme og sosial bærekraft	Overordnet	2020	2021

6.2.2 I Krødsherad har barn og unge en trygg oppvekst og gode utviklingsmuligheter

Utviklingsbilde og utfordringer:

Ungdom flytter ut av bygda. I perioden 1995 til 2010 har mer enn halvparten av ungdom over 16 år flyttet ut av bygda ifølge undersøkelser som kommunen har gjort. Hvorfor lokker omverdenen mer enn hjemkommunen når unge voksne skal etablere seg?

Ungdom i 10. trinn svarer at de ikke trives på skolen i elevundersøkelsen. Det er et markant fall i trivselen fra 9. til 10. trinn. Siden 2013 har kommunen ligget stabilt 10-14 prosent under landsgjennomsnittet for trivsel på 10. trinn. Sigdal følger landsgjennomsnittet. Hva er grunnen til dette?

Ungdom på 8.-10. trinn savner ifølge Ung-data fra 2017 et bedre og utvidet tilbud til ungdom på ungdomsklubben, svømmehallen, kulturskolen og biblioteket. Muligheter for gaming, filmmaraton, flere organiserte aktiviteter, temakvelder, quiz, turneringer, dans, drama, sang, scene og oppvisninger.

De generelle utviklingstrekkene for barn og unge er at de opplever press ift å prestere både på skole og i fritida. Skolehelsetjenesten skal være tilgjengelig for spørsmål og samtaler og være gode rådgivere både for barn/ungdom og deres foreldre.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Plan for helsestasjon og skolehelsetjenesten	2012 - 2016	Nei		Revideres
Plan for forebyggende tiltak for barn og unge	Sist revidert i 2010	Nei	Ja	Arbeidet med en tverrfaglig helhetlig plan for barn og unge er i gang

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Plan for arbeid mot vold i nære relasjoner	Temaplan	2020	2020
Helhetlig plan for barn, unge og oppvekstmiljø – forebyggende tiltak og handlinger	Temaplan	Nov. 2019	2021

Planer som skal revideres:

Planens navn	Plantype	Tidspunkt for revisjon
Plan for helsestasjon og skolehelsetjenesten	Temaplan	Høsten 2020

6.2.3 Det er godt å være gammel i Krødsherad

Utviklingsbilde og utfordringer:

I følge Folkehelsebarometeret 2020 har Krødsherad en noe høyere andel innbyggere over 80 år enn landsgjennomsnittet, og den demografiske utviklingen i Krødsherad viser at denne andelen vil stige vesentlig fram mot 2040 (Telemarksforskning, normalalternativet).

Vi må derfor anta at presset på omsorgstjenesten vil øke i takt med dette, og det må planlegges for at flere innbyggere får behov for tjenester. Gode hjemmetjenester, omsorg+leiligheter og dagtilbud er opprettet for å øke livskvaliteten til eldre. Utover dette vil økt bruk av velferdsteknologi være en vesentlig brikke i framtidens omsorgstjenester, og dette må være et satsningsområde.

Eldres ensomhet og behov for sosialt samvær må møtes med ulike dag – og aktivitetstilbud og i sektorens planlegging vil kvalitetsreformen «Leve hele livet» være retningsgivende.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Overordnet plan for helse og omsorg	2006 -??	Nei	ja	

Planbehov:*Nye planer:*

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Overordnet plan for helse og velferd	Overordnet	Høsten 2020	Vår 2021
Plan for velferdsteknologi	Temaplan	Høst 2021	Vår 2022
Plan for habilitering og rehabilitering	Temaplan	Vår 2021	Høst 2022

Planer som skal revideres:

Planens navn	Plantype	Tidspunkt for revisjon
Demensplan	Temaplan	2022

6.2.4 Krødsherad har gode helsetjenester for både innbyggere og besøkende

Folkehelseprofilen fra 2019 og 2020 viser at det er signifikant høyere forekomst av hjerte-kar lidelser blant innbyggerne i Krødsherad enn i landet for øvrig. Psykiske symptomer ligger også høyere. Det er kjent at psykiske lidelser og rusbruk henger sammen og dette bør gjenspeiles i en felles plan for rus og psykisk helse.

Dersom våre besøkende (fritidsbeboere) i økende grad ønsker å oppholde seg i kommunen kan dette medføre et ekstra press på både hjemmetjenesten og legetjenesten. Denne utviklingen må vi følge tett for å kunne dimensjonere tjenestene riktig.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Overordnet plan for helse og omsorg	2006-???		ja	
Psykatriplan	2006-???		ja	Ny plan for rus og psykisk helse
Plan for helhetlig ruspolitikk	2012- 2016		ja	Ny plan for rus og psykisk helse

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Overordnet plan for helse og velferd	Overordnet	Høst 2020	Vår 2021
Plan for rus og psykisk helse	Temaplan	Vår 2020	Høst 2020

6.2.5 Kulturlivet i Krødsherad innbyr til engasjement, og gir spennende opplevelser for innbyggere og besøkende

og

6.2.6 Frivillighet og personlig initiativ blomstrer (samme som 6.2.5)

Utviklingsbilde og utfordringer:

Det er et stort mangfold av lag og foreninger i kommunen, og takket være ildsjelene og dugnadsånden skapes det mange gode tilbud og aktiviteter for innbyggerne i bygda.

Pr. i dag finnes ingen aktive planer for dette området av sektor Oppvekst og kultur.

Målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel forutsetter at kommunen tar en aktiv og koordinerende rolle og derfor er en helhetlig plan for kulturliv, fritidsaktiviteter og friluftsliv sterkt ønskelig.

Drøftinger med sentrale og engasjerte personer i kommunen er i gang.

Planbehov

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Helhetlig plan for kulturliv, fritidsaktiviteter og frivillighet	Sektorplan	Høst 2021	Vår 2023

6.2.7 Krødsherad er ei grønn bygd hvor det er enkelt for alle å ta miljøbevisste valg

Utviklingsbilde og utfordringer:

Krødsherad har renovasjon med 3 fraksjoner eller mer i bygda, men må arbeide for å etablere hytter renovasjon med kildesortering og kildesortering i kommunale bygg. Punkter til hytter renovasjon skal utformes i tråd med Norefjellvarden. I 2018 ble kildesortering innført på kommunehuset. Vi går videre med skolene i første omgang. Å etablere ladeplasser for elbil er under arbeid. Det er et behov for å se på hvordan miljøkrav kan legges inn i planer, anbud, byggetillatelse ol. Kommunen har vedtatt å arbeide for å bli godkjent som Miljøfyrtårn ila. 2021.

Krødsherad arbeider sammen med reiselivet i regionen og kommunene Sigdal, Modum og Flå med mål om å sertifisere Norefjell som bærekraftig reisemål. Dette er en forpliktelse i forhold til å tenke bærekraft i utvikling og forvaltning av reiseliv og samfunn. Kommunenes rolle i reisemålsutviklingen er knyttet til å være rammesetter og utviklingspartner for å ivareta den helhetlige vertskapsfunksjonen.

Handlingsplan 2019-2020 Bærekraftig reisemålsutvikling destinasjon Norefjell har tiltaksplan innen de tre fokusområdene innen bærekraft, samt forankring i næringen og politisk i kommunene. En felles plan for Norefjellregionen bidrar til et felles fokus og samarbeid på tvers av kommuner og næring for å bli mer bærekraftig. Delprosjekter i Handlingsplanen som kommunen er deltakende i er grønn mobilitet, kanalisering av ferdsel og miljøsertifisering.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Energi- og klimaplan for Krødsherad kommune	Vedtatt mars 2010	Nei	Ja	Nei
Norefjellvarden – Fjellveien fra Noresund til Eggedal	?	ja		Vedlegg til KDP Norefjell 2019-2035

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Kommunedelplan for klima og miljø	Kommunedelplan	Høsten 2021	2022

6.2.8 Krødsherad er en kommune som er bevisst på og forvalter sin kulturhistorie og sine naturressurser

Utviklingsbilde og utfordringer:

Utviklingsbilde og utfordringer: I dag har ikke kommunen noen aktive planer for kulturminner og kulturmiljøer. Målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel forutsetter en bevissthet og et forvaltningsansvar fra kommunen. Drøftinger med sentrale og engasjerte personer i kommunen er så vidt i gang.

Kommune må i de ulike planprosessene har en bevissthet knytta til bærekraftig forvaltningen av naturressursene våre. Det være seg blant annet naturmiljøer og naturmangfold, arts mangfold, fjellområder, Krøderfjorden, vassdrag og våtmarksområder, utmarksområder, grusressurser og jordbruksarealer.

Oppfølgingsbehov: Revidere sjekklister ifbm. reguleringsplaner med tanke på ivaretagelse av våre naturressurser.

Planstatus:

Eksisterende planer: Nei

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer	Kommunedelplan	2023	Vår 2024

6.3 Å arbeide i Krødsherad

6.3.1 Gjennom alle årstider er Krødsherad en reiselivskommune med stort hjerterom

Krøderfjorden og Norefjell er dominerende landskapselement i bygda sammen med et unikt kulturlandskap tilknyttet jordbruksdrift gjennom generasjoner. Norefjell er en hjørnestein i reiselivet, men alle deler av kommunen er definert som attraktive områder med sine aktiviteter, opplevelser og naturkvaliteter. Krødsherad og Norefjell har tradisjon for- og omdømme som vinterdestinasjon, men det er et mål for kommunen å bli en mer anerkjent, helårs reiselivsdestinasjon. Det er derfor en utfordring å skape flere reiselivsprodukter som gir økt aktivitet til alle årstider.

Krødsherad ønsker å ta en aktiv rolle i forhold til sitt ansvar som reiselivskommune. I arbeidet med sertifisering som bærekraftig reisemål og strategien Norefjell mot 2030, er kommunen viktig aktør og garantist for gjennomføring av tiltaksplanen. Arbeidet vil gi viktige signaler til innbyggerne og næring i forhold til hvordan reiselivet skal være en faktor i samfunnsutviklingen og et gode for våre innbyggere og besøkende.

Et aktivt arbeid med FN17 har en målsetning om å bringe oss fra destinasjonsledelse til destination stewardship (mangler norsk ord). Utfordringen vil være å bygge destinasjonen gjennom delaktighet og styring, samt å skape forankring og vertskapsstolthet i samarbeid med innbyggerne i Krødsherad. Målet med destination stewardship er å åpne for de unike opplevelsene, men samtidig å ivareta bostedsattraktiviteten for innbyggerne.

Krødsherad har tatt en aktiv rolle, som nasjonal pilot, i forhold til grønn mobilitet i distrikts Norge, og jobber aktivt for å utvikle grønn og sømløs mobilitet i tilknytning til Norefjell. For Krødsherad er det viktig at mobiliteten innrettes slik at den også er et gode for innbyggerne våre.

Oppfølgingsbehov: Følge opp strategipunktene i kommuneplanen

Planbehov

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Plan for vertskap, omdømme og sosial bærekraft	Overordnet	2020	2021

6.3.2 Næringslivet er en viktig ressurs i Krødsheradsamfunnet og har rammevilkår som gjør det attraktivt å være i kommunen

Krødsherad har en stor andel av arbeidsplassene i bransjer som reiseliv, bygg og anlegg, landbruk og industri. Bygg og anlegg er den bransjen som sysselsetter flest, og som også har vokst de seinere årene. Innenfor reiselivsbransjen var det en god vekstperiode fram til 2013, med en utflating og litt nedgang de siste årene. Industri er fortsatt en stor bransje, men sysselsettingen har gått betydelig ned de to siste tiårene. Telemarksforskning peker i sin analyse på at Krødsherad har en lite gunstig bransjestruktur for å få vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet. Det skyldes at det er mange arbeidsplasser i bransjer med generelle nedgang i hele landet, spesielt landbruk og industri. Totalt antall arbeidsplasser i Krødsherad har ligget stabilt rundt 1100 de siste ti årene.

Dette bakteppet gir kommunen og næringslivet i bygda følgende utfordringer:

- Hvordan skal vi få økt attraktiviteten for nyetableringer av næringsliv i Krødsherad?
- Hvordan kan vi best ta vare på og utvikle eksisterende næringsliv?

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Strategisk næringsplan	Vedtatt 22.11.2007	Ja		Avløses av ny plan

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Strategiplan for næringsutvikling	Temaplan	2022	2022

6.3.3 Krødsherad har et variert, innovativt og framtidsrettet landbruk som bidrar til verdiskaping, og som gir gode gjesteopplevelser

Utviklingsbilde og utfordringer:

Per 2019 har vi i kommunen 8 983 daa dyrka mark som er omsøkt gjennom produksjonstilskuddsordningen og 46 søkere/aktive bønder. Dette er en nedgang på 520 omsøkte dekar og 6 søkere sammenlignet med 2009. Det er en utfordring at jordbruksarealer ikke blir drevet og at det er færre som ønsker å drive dem. Det er også en utfordring med lav inntjening i jordbruket. Gode produsentmiljøer er viktig for rekrutteringen, sammen med potensialet for verdiskaping. Utfordringer i landbruket knytta til klima, miljø og skogbruksnæringen, er gjengitt i Tiltaksstrategi for bruk av nærings- og miljømidler i landbruket i Krødsherad kommune 2020 – 2023, vedtatt 12. mars 2020. Flere av utfordringpunktene går på jordkvaliteten, som også i Krødsherad er synkende. For lav ungsogpleieaktivitet, manglende vedlikehold og opprusting av skogsbilveier og liten interesse for og kunnskap om skogbruk hos nye skogeiere er utfordringer i skogbruket. Vi har behov for en strategiplan for landbruket som belyser utfordringer, definerer målsettinger og tiltak knytta til rekruttering, verdiskaping, næringsutvikling, tilleggsnæringer, reiseliv, produsentmiljøer, jordkvalitet, klimatilpasning, jordvern, utmarksressurser og aktivt skogbruk.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Strategisk næringsplan	Vedtatt 22.11.2007	Nei	Ja	Landbruk har en egen strategi i denne planen, på 2 sider.

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Strategiplan for næringsutvikling	Temaplan	2022	2022

6.3.4 Krøderen er et attraktivt senter for utvikling av industri og opplevelser

Utviklingstrekk og utfordringer:

Hovedtyngden av industrivirksomheten i kommunen er lokalisert på Krøderen. Konjunkturer og markedssituasjon har gitt grunnlag for nyetableringer og vekst i noen produksjoner, mens andre produksjoner har blitt redusert og i en del tilfeller nedlagt. I sum har sysselsettingen i industribedriftene i kommunen hatt en betydelig nedgang de siste 20 årene. Gjennom strategisk næringsarbeid er det et mål å øke attraktiviteten for nyetableringer av bedrifter, samt å gi eksisterende bedrifter så gode rammebetingelser som mulig.

Krøderen har med sin kulturhistorie og beliggenhet et potensial for opplevelser, f.eks. knyttet til Krøderbanen, Krøderfjorden, Holleia, idrettsanleggene og den nye aktivitetsparken.

Kommunen er i gang med en prosess for utvikling av nye boligområder på Krøderen. I tillegg til boliger er det også behov for å utforme strategier for å stimulere næringsattraktivitet og opplevelseskvaliteter.

Planstatus

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Strategisk næringsplan	Vedtatt 22.11.2007	Nei	Ja	

Planbehov

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Vekststrategi for Krøderen	Temaplan	Høst 2023	2024
Boligstrategi for Krødsherad	Temaplan	Høst 2020	2021
Strategiplan for næringsutvikling	Temaplan	2022	2022

6.3.5 Noresund er et innbydende handelssted for innbyggere og besøkende

Utviklingsbilde og utfordringer:

Noresund er kommunens definerte handelssentrum og kommunesenter. I vekststrategien/mulighetsstudien for Noresund er følgende beskrevet.

Noresund har en tradisjonsrik historie og en rik kultur som har hatt en spennende utvikling over tid. Noresund er nå inne i en brytningstid og det kreves grep for fortsatt å være et godt sted å vokse opp i fremtiden. Ved å bygge videre på eksisterende kvaliteter samtidig tilføre nye elementer og ny tenkemåter, kan Noresund ligge i forkant og styre denne utviklingen mot det beste for bygda og innbyggerne.

I senere tid har kommunen tatt en mer aktiv rolle som eiendomsutvikler. Hvor aktiv kommunen skal være må avklares gjennom denne strategiperioden. En slik rolle utfordrer kommunens mer tradisjonelle forvalter-rolle, og krever en tett dialog mellom administrasjon, politisk nivå, næringsliv og utviklingsmiljøer. I denne prosessen vil kommunens boligstrategi bli førende. Det er mulig det blir aktuelt å gjennomføre detaljreguleringsplaner i strategiperioden

Planstatus

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Vekststrategi for Noresund	-2030	Ja		

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Boligstrategi for Krødsherad	Temaplan	Høst 2020	2021

6.3.6 Krødsherad kommune er en attraktiv arbeidsgiver med imøtekommende, rause og nytenkende medarbeidere

Utviklingsbilde:

Endringer i samfunnsutvikling og rammebetingelser skjer raskere enn tidligere. Dette medfører økte krav til omstillingskompetanse, innovasjonsevne og effektivitet i kommunen.

Hva utfordrer oss?

- Kravene til digital kompetanse øker, har vi ledere og ansatte som henger med?
- Ledere og ansatte med relevant kompetanse. Klarer vi å fange opp trendene og være oppdaterte?
- Kommunikasjon internt og eksternt er den god nok. Er vi tydelige nok på hvor vi vil og hvordan vi kommer dit?
- Bærekraftig arbeidsliv og arbeidsmiljø. Har vi en moderne nok organisasjon som gir rom for fleksibilitet, inkludering og likestilling?
- Rekruttere og beholde de rette folka. Klarer vi å få tak i den kompetansen som trengs for omstilling og fornying.
- Har vi nok utviklingskraft? Trenger vi flere samarbeidspartnere, strategiske samarbeid.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Lønnspolitisk plan	13.12.2007	Nei	Ja	

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Arbeidsgiverpolitisk dokument	Overordnet	Høst 2021	Vår 2022
Strategisk plan for rekruttering og kompetanse	Temaplan	2021	2021

6.4 Å skape i Krødsherad

6.4.1 I Krødsherad vil vi hverandre vel, og vi har en kultur for å lykkes

Utviklingsbilde og utfordringer

Etter noen gode år på næringsindeksen har utviklingen siste fem-årsperiode vært dalende. Det anses at etableringen av stor-hotellet på fjellet var hovedårsaken til veksten fra 2009-2014. Det har også vært en nedskalering av antallet industriarbeidsplasser de siste årene. Krødsherad har et sårbart næringsliv med få og store aktører.

Hvordan kan det stimuleres til gründerånd og skapertrang? Det finnes både små og store suksessrike bedrifter med lokalt eierskap. Kommunens rolle kan skyves tettere på næringslivet. Kommunen kan også ta aktive grep for å legge til rette for smidige prosesser både for nye initiativtakere og etablert næringsliv. Videre vil det kunne være hensiktsmessig om oppgaven som regiassistent, eksempelvis ved at kommunen sørger for at aktører som har fordeler av å snakke sammen havner rundt samme bord – eller på samme Teams-kanal, ble en etablert arbeidsform.

Planbehov

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Plan for vertskap, omdømme og sosial bærekraft	Overordnet	2020	2021
Strategiplan for næringsutvikling	Temaplan	2022	2022

6.4.2 NOREFJELL er kommunens merkevare

Utviklingsbilde og utfordringer

Krøderfjorden og Norefjell er dominerende landskapselement i bygda sammen med et unikt kulturlandskap tilknyttet jordbruksdrift gjennom generasjoner. Norefjell er en hjørnestein i reiselivet, men alle deler av kommunen er definert som attraktive områder med sine aktiviteter, opplevelser og naturkvaliteter.

Destinasjonen Norefjell er det området våre besøkende oppfatter som Norefjell, og omfatter i de fleste tilfeller et større geografisk område enn vi selv definerer. Dette er en god erkjennelse i arbeidet med å styrke Norefjell som vår merkevare, og vi må stille oss spørsmålet; Hvordan bruker kommunen Norefjell som merkevare?

Krødsherad har valgt Vertskap i verdensklasse som sin visjon, med grunnverdiene imøtekommenhet, raushet og inkludering, nytenkning og MOT. Visjonen får sin kraft gjennom bruk, og det tverrsektorielle fokuset på grunnverdiene sikrer et helhetlig og mangfoldig innhold i visjonen.

Oppfølgingsbehov: Følge opp strategier og satsingsområder i kommunedelplan for Norefjell 2019-2035

Planbehov

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
--------------	----------	---------------------	-------------

Plan for vertskap, omdømme og sosial bærekraft	Overordnet	2020	2021
--	------------	------	------

6.4.3 Krødsherad har en tydelig rolle i samarbeid på tvers av kommunegrensene og regioner

Utviklingsbilde og utfordringer

Krødsherad er en liten kommune med samarbeidsrelasjoner i flere retninger. Tradisjonelt har dette hovedsakelig handlet om tjenestekjøp, pluss en viss grad av regionalpolitiske interesser kanalisert gjennom Regionrådet for Midt-Buskerud. Nå endres dette bildet ved at Regionrådet for Midt-Buskerud opphører, og det er vedtatt å søke medlemskap i Ringeriksregionen. Krødsherad tilhører samme bo- og arbeidsregion som Ringerike, noe som anses som en fordel i et regionsamarbeid. Utover dette er det det interessepolitiske området, herunder næringsutvikling, som gjør dette samarbeidet attraktivt.

Krødsherad er helt avhengig av gode og funksjonelle samarbeid for å kunne tilby tilstrekkelige tjenester. Det i seg selv tilsier at Krødsherad bør være en aktiv part i alle samarbeid. Krødsherad er lillebroren i det som ser ut til å kunne bli Ringeriksregionen. De øvrige aktuelle kommunene utover Ringerike er Hole, Jevnaker og Modum. Det er imidlertid sånn at Krødsherad bør ha ambisjoner om å innta en framskutt posisjon for noen områder. Kommunen har for tiden en nasjonalt pilot, med tanker om internasjonal skalering, innenfor grønn mobilitet. Som omtalt i forrige avsnitt er det klare målet at Norefjell skal være Norges foretrukne høyfjellsdestinasjon. Det er et attraktivt mål også for samarbeidskommune rundt. Kan Krødsherad få en vertskapsrolle knyttet til grønn mobilitet og reiseliv?

Oppfølgingsbehov: Identifisere aktuelle samarbeidstemaer og initiere samarbeidsprosesser

6.5 Kommuneplanens arealdel

Gjeldende arealdel for kommuneplan ble vedtatt 24.9.2013. Planen har en tidshorisont fram til 2023. Planen legger til rette for utvikling i tettstedene og i bygda for øvrig, med unntak av det området omfattet av kommunedelplan for Norefjell som ble vedtatt 24.6.2004. Kommunen fikk aksept for å sonere LNFR-områder for spredt bebyggelse, med tilhørende retningslinjer for håndtering av dispensasjonssaker. Kommunen har hatt god erfaring med at overordnet myndighet har akseptert dispensasjoner som er i samsvar med disse retningslinjene.

I 2018 ble det igangsatt revisjon av kommunedelplanen for Norefjell, og da ble også Noresund innlemmet i planområdet. Den nye kommunedelplanen er i vedtaksfase nå, og har en tidshorisonntil 2035.

Kommuneplanens arealdel gir, sammen med de øvrige planene som inngår i planstrategien, handlingsrom for å løse utfordringer og nå målsetninger i den nylig vedtatte samfunnsdelen for perioden 2019-2031, og nødvendige planverktøy for å svare ut overordnede føringer og forventninger. Det anses derfor ikke å være behov for å igangsette en ressurskrevende rullering av kommuneplanens arealdel i denne planperioden. Behovet for rullering av kommuneplanens arealdel kan endre seg, og tas opp i neste planstrategiperiode 2024-2028.

Planstatus:

Eksisterende planer:

Planens navn	Planperiode	Fortsatt aktuell	Utgår	Innlemmes i annen plan (angi hvilken)
Kommuneplan, arealdel	2013-2024	Ja		

Planbehov:

Nye planer:

Planens navn	Plantype	Oppstart planarbeid	Ferdig plan
Kommunedelplan Norefjell 2019-2035	Overordnet plan	2018	Høst 2020

7. Prioritering av planoppgaver i perioden 2020-2024

			Ny plan		Planrevisjon		2020		2021		2022		2023		2024		Neste planperiode
Plannavn	Plantype	Vedtatt/datert	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	
Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2031	Overordnet	18.6.2020															
Kommuneplanens arealdel 2013-2024	Overordnet	24.9.2013															
Økonomiplan	Overordnet																
Beredskapsplan	Overordnet																
ROS-analyse	Overordnet	28.3.2019															
Plan for Vertskap, omdømme og sosial bærekraft	Overordnet																
Overordnet plan for helse og velferd	Overordnet																
Arbeidsgiverpolitisk dokument	Overordnet																
Helhetlig plan for kulturliv, fritidsaktiviteter og frivillighet	Overordnet																
Hovedplan VA, overvann og vannmiljø	Kommunedelplan																
Komunedelplan for trafiksikkerhet 2018-2023	Kommunedelplan																
Kommunedelplan for klima og miljø	Kommunedelplan																
Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer	Kommunedelplan																
Kommunedelplan Norefjell 2019-2035	Kommunedelplan																
Kommunedelplan for idrett- og fysisk aktivitet	Kommunedelplan	13.12.2018															
Kommunedelplan for beitebruk i Sigdal og Krødsherad komuner 2019-2029	Kommunedelplan																
Sti og løypeplan, friluftslivets ferdsselsårer	Kommunedelplan																
Vedlikeholdsplan kommunale veier	Temaplan	x.x.2012															
Boligstrategi for Krødsherad	Temaplan																
Vekststrategi for Krøderen	Temaplan																
Grønn mobilitet	Temaplan																
Helhetlig plan for barn, unge og oppvekstmiljø - forebyggende tiltak og handlinger	Temaplan																
Plan for arbeid mot vold i nære relasjoner	Temaplan																
Plan for helsestasjon og skolehelsetjenesten	Temaplan																
Plan for velferdsteknologi	Temaplan																
Plan for habilitering og rehabilitering	Temaplan																
Demensplan	Temaplan																
Plan for rus og psykisk helse	Temaplan																
Strategiplan for næringsutvikling	Temaplan																
Handlingsplan for fysiske trafiksikkerhetstiltak	Temaplan																
Strategisk plan for rekruttering og kompetanse	Temaplan																
Områderegeringsplan Slettemoen	Reguleringsplan																
Områderegeringsplan, Krøderen	Reguleringsplan																
Områderegering, utviklingsområder på Norefjell	Reguleringsplan																